

PRIVREDNO PRAVNI SISTEM I POLITIKA

**Pravni fakultet
Univerziteta u Travniku**

VII. MODUL MONETARNO – KREDITNI SISTEM - 2. dio

PRIREDIO

Prof. dr. Faruk Jašarević

CILJEVI IZLAGANJA

- **ELABORIRATI** **OSNOVE**
MONETARNO – **KREDITNOG**
SISTEMA
- **DEFINIRATI** **MONETARNO** –
KREDITNU POLITIKU

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **MONETARNO – KREDITNI SISTEM**
PREDSTAVLJA
  - **SKUP ZAKONA I PRAVNIH PROPISA**
KOJIMA SE UTVRĐUJU ODNOSI I
PRAVILA PONAŠANJA U DOMENU
MONETARNOG I KREDITNOG
POSLOVANJA ...

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- I
- **INTEGRALNI** **DIO** **PRIVREDNOG**
SISTEMA ODREĐENE ZEMLJE

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **PRAVILA SE ODNOSI NA POSLOVANJE
FINANCIJSKIH INSTITUCIJA KOJE,
KREIRAJU NOVAC KAO SREDSTVO
PLAĆANJA, NEOVISNO OD TOGA DA LI
JE RIJEČ O**
  - **CENTRALNOJ BANCI ŠTO
NEPOSREDNO EMITIRA (IZDAJE)
GOTOV NOVAC, ILI ...**

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **POSLOVNIM BANKAMA KOJE MOGU MULTIPLICIRANJEM DEPOZITA KREIRATI NOVAC**
- **ILI**
- **OSTALIM TZV. NEMONETARNIM INSTITUCIJAMA I ORGANIZACIJAMA ŠTO SUDJELUJU U STVARANJU EFEKTIVNE NOVČANE POTRAŽNJE**

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **MONETARNI SISTEM** SADRŽI I PRAVILA PONAŠANJA I OSTALIH UČESNIKA TOKOVA REPRODUKCIJE KOJI PO OSNOVU RAZNOVRSNIH POSLOVNIH ARANŽMANA NEMINOVNO STUPAJU U ODREĐENE FINANCIJSKE (MONETARNE) TRANSAKCIJE

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **MONETARNI SISTEM** JE FUNKCIONALNO POVEZAN SA
  - **PLATNIM PROMETOM U SMISLU GOTOVINSKIH I BEZGOTOVINSKIH PLAĆANJA IZMEĐU PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA ŠTO ČINE SISTEM PLAĆANJA U ZEMLJI ...**

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **DEVIZNIM REŽIMOM KAO SISTEMOM PLAĆANJA PREMA INOZEMSTVU**
- **BANKARSKIM SISTEMOM U SMISLU OSNOVNIH NOSILACA NOVČANIH TOKOVA, I**
- **SISTEMOM FUNKCIONIRANJA TRŽIŠTA NOVCA I TRŽIŠTA KAPITALA, ODNOSNO PAPIRA OD VRIJEDNOSTI**

4. OSNOVE MONETARNO – KREDITNOG SISTEMA

- **MONETARNO – KREDITNI SISTEM**
OBUHVATA PRAVNE PROPISE KOJIMA
SE UTVRĐUJE

- **INSTITUCIONALNA OSNOVA, I**

- **FUNKCIONALNI OKVIR**

**MONETARNIH (NOVČANIH) TOKOVA U
PROCESU DRUŠTVENE REPRODUKCIJE**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **MONETARNI SISTEM** OBUHVATA
  - **ZAKONE I DRUGE PROPISE**
  - **KOJIMA SE**
  - **REGULIRAJU ODNOSI I UTVRĐUJU PRAVILA ŠTO SE ODNOSE NA NOVČANE TOKOVE**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **PRAVNI OSNOV ZA FUNKCIONIRANJE NOVČANIH TOKOVA U TOKOVIMA REPRODUKCIJE, ČINE ZAKONI O**
  - **NOVCU I CENTRALNOJ BANCI**
  - **BANKAMA I DRUGIM FINANCIJSKIM ORGANIZACIJAMA ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

...

- UNUTARNJEM PLATNOM PROMETU
- DEVIZNOM POSLOVANJU
- PAPIRIMA OD VRIJEDNOSTI

**KAO I NIZ DRUGIH PROPISA KOJIMA SE
REGULIRAJU POJEDINI SEGMENTI
NOVČANIH TOKOVA U ZEMLJI**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **OSNOVNA PITANJA KOJA SE OBUHVATAJU NAZNAČENIM PROPISIMA SU:**
  - **NOVČANA JEDINICA KAO SREDSTVO PLAĆANJA UNUTAR ZEMLJE**
  - **PARITET I KONVERTIBILNOST NOVČANE JEDINICE**
  - **EMISIJA PAPIRNOG I KOVANOG NOVCA ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **FUNKCIONIRANJE I DJELOKRUG RADA CENTRALNE BANKE**
- **REGULIRANJE KOLIČINE NOVCA U OPTJECAJU**
- **PLATNI PROMET UNUTAR ZEMLJE, U SMISLU GOTOVINSKIH I BEZGOTOVINSKIH INSTRUMENATA PLAĆANJA ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **PLAĆANJA PREMA INOZEMSTVU**
- **STATUS BANAKA I DRUGIH FINANCIJSKIH ORGANIZACIJA**
- **ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI BANAKA I DRUGIH MONETARNIH INSTITUCIJA KOJE KREIRAJU NOVAC**
- **ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI PREMA INOZEMSTVU ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **EMISIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA I
FUNKCIONIRANJE TRŽIŠTA NOVCA I
TRŽIŠTA KAPITALA, I**
- **DOMETI UČEŠĆA DRŽAVE -
CENTRALNE BANKE, U PODUZIMANJU
MJERA KOJE SE ODOSE NA OBIM I
(STVARANJE ILI PONIŠTAVANJE) I
KRETANJE (RASPODJELU I
PRERASPODJELU) NOVČANE MASE**

4.1. MONETARNI SISTEM

- U ODNOSU NA UOBIČAJENO USTROJSTVO, **MONETARNI SISTEM BIH** IMA **DVIJE OSOBENOSTI OPĆEG KARAKTERA: ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **PRVA OSOBENOST**
- **USTAV (ČLAN VII), PORED NORMIRANJA JEDINSTVENOG VALUTNOG SISTEMA I USTANOVLJAVANJA CENTRALNE BANKE BIH KAO JEDINE VLASTI ZA IZDAVANJE NOVCA I MONETARNU POLITIKU U BOSNI I HERCEGOVINI ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- ... NEPOSREDNO JE REGULIRAO (ZA RAZDOBLJE OD ŠEST GODINA NAKON USVAJANJA USTAVA) KONVERTIBILNOST VALUTE, I DOMETE MONETARNE VLASTI, ODNOSNO DJELOKRUG RADA CENTRALNE BANKE BIH (ŠTO SE INAČE, REGULIRA ODGOVARAJUĆIM ZAKONIMA I DRUGIM PROPISIMA)

4.1. MONETARNI SISTEM

- **CENTRALNA BANKA BIH**
  - **NE MOŽE ODOBRAVATI KREDITE STVARANJEM (KREIRANJEM) NOVCA**
  - **NITI DJELOVATI KAO VALUTNA EMISIONA USTANOVA**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **CENTRALNA BANKA BIH ZA OVO VRIJEME, MONETARNI ODBOR (CURRENCY BOARD), ŠTO UVJETUJE**
  - **STROGU RESTRIKTIVNU MONETARNU POLITIKU, I**
  - **OSJETNO REDUCIRANJE OVLASTI CENTRALNE BANKE**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **UPRAVNI ODBOR U OVOM RAZDOBLJU ČINE**
  - **GUVERNER KOJEG IMENUJE MEĐUNARODNI MONETARNI FOND, I ČIJI JE GLAS ODLUČUJUĆI**
  - **I**
  - **TRI DOMAĆA ČLANA IMENOVANA OD STRANE PREDSJEDNIŠTVA BIH**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **STATUS CENTRALNE BANKE BIH, KAO I DOMETI OVLAŠTI OVE GLAVNE MONETARNE INSTITUCIJE, PRAKTIČNO ZNAČE I USTAVNO ODREĐENJE VALUTE BIH - KONVERTIBILNE MARKE: ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **POTPUNO POKRIĆE U STRANOJ VALUTI, U DM (ODNOSNO EUR)**
- **FIKSNI TEČAJ**
- **I**
- **KONVERTIBILNOST**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **DRUGA OSOBENOST**
- **OSOBENOST JE OPĆE PRIRODE MONETARNOG SISTEMA BIH I ODNOSI SE NA TRENUTNU NEKONZISTENTNOST ZAKONA I PROPISA U OVOM DOMENU**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **NISU DONESENI NEKI NEOPHODNI ZAKONI NA NIVOU BIH, A NITI SU ENTITETI USKLADILI SVOJE ZAKONE SA USVOJENIM ZAKONIMA, TAKO DA JE JOŠ AKTUALAN PROCES POTVRĐIVANJA MONETARNOG SISTEMA U NJEGOVOM USTAVNOM I FUNKCIONALNOM ODREĐENJU**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **USTROJ MONETARNOG SISTEMA
PRETPOSTAVLJA OTKLANJANJE NEKIH
DILEMA I NEDOUMLICA: ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **KAKO NA JEDNOM EKONOMSKOM PODRUČJU S PUNIM SLOBODAMA U KRETANJU ROBA, USLUGA, KAPITALA, I S JEDINSTVENOM VALUTOM, ENTITETI SVOJIM ZAKONIMA U POTPUNOSTI NORMIRAJU INSTITUCIONALNU OSNOVU NOVČANIH TOKOVA, ODNOSNO STATUS BANAKA I DRUGIH FINANCIJSKIH ORGANIZACIJA?, ILI ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **KAKO OBJASNITI DA NA JEDINSTVENOM MONETARNOM PODRUČJU POSTOJI ZASEBNO NORMIRANJE PLATNOG PROMETA PO ENTITETIMA?**
- **ILI ...**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **KAKO SE NA NIVOU ENTITETA REGULIRAJU PITANJA LIKVIDNOSTI I KONTROLE BANAKA I DRUGIH FINANCIJSKIH INSTITUCIJA, UZ FORMIRANJE SPECIJALIZIRANIH ENTITETSKIH AGENCIJA ZA BANKARSTVO?**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **OBJE NAZNAČENE OSOBENOSTI TREBA POSMATRATI U KONTEKSTU**
  - **AKTUALNOG USTROJA MONETARNOG SISTEMA, I**
  - **UKUPNIH PROCESA TRANZICIJE PRIVREDE**

4.1. MONETARNI SISTEM

- **PRVA OSOBENOST JE NORMIRANA NA ODREĐENO VRIJEME, ODNOSNO NA RAZDOBLJE OD ŠEST GODINA**

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- **KAKO KREDIT PREDSTAVLJA PRIVREMENO USTUPANJE DIJELA KUPOVNE MOĆI JEDNOG SUBJEKTA U KORIST DRUGOG, TO ZNAČI DA JE PRETPOSTAVKA KREDITA DVOSTRUKE PRIRODE: ...**

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- **PRVO**, DA POSTOJI NEANGAŽIRANA KUPOVNA MOĆ, ODNOSNO PRIVREMENO SLOBODNO NOVČANA SREDSTVA
- |
- **DRUGO**, DA POSTOJI SPREMNOST ODREĐENIH SUBJEKATA ZA ANGAŽIRANJE OVIH SREDSTAVA UZ NAKNADU

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- POLAZEĆI OD **OSNOVNIH FUNKCIJA KREDITA** (OMOGUĆITI JEDNOSTAVNIJI I BRŽI ROBNI I NOVČANI PROMET, I BITI JEDAN OD VODEĆIH INSTRUMENTATA EKONOMSKE POLITIKE) ...

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- **... KREDITNI SISTEM** IMA ZADATAK ZAKONIMA I DRUGIM PRAVNIM PROPISIMA USTANOVITI OSNOVNE ODNOSI I PRAVILA PONAŠANJA VEZANA ZA KONCENTRACIJU SLOBODNIH NOVČANIH SREDSTAVA I NJIHOVO KORIŠTENJE U VIDU KREDITA

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- **KREDITNI SISTEM JE SLOŽEN MEHANIZAM**
  - U POGLEDU SUBJEKATA KOJI SU U NJEMU UKLJUČENI SA RAZLIČITIM POJEDINAČNIM, GRUPNIM I OPĆIM INTERESIMA (BANKA, POJEDINAC, PREDUZEĆE, DRŽAVA) ...

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- U **FUNKCIONALNOM POGLEDU**, IMAJUĆI U VIDU EFEKTE KREDITNE POLITIKE U USMJERAVANJU DINAMIKE I STRUKTURE RAZVOJA, OBIMA I STRUKTURE POTROŠNJE, A ZNAČAJNA JE ULOGA KREDITA U UTVRĐIVANJU OBIMA NOVČANE MASE I NJEZINOG KRETANJA U GLOBALNIM EKONOMSKIM OKVIRIMA

4.2. IZVORI I VRSTE KREDITA

- **IZMEĐU MNOGOBROJNIH I RAZNOVRSNIH ODNOSA U OKVIRU KREDITNOG SISTEMA, OD NAROČITE VAŽNOSTI SU PITANJA**
  - **IZVORA KREDITNIH SREDSTAVA**
  - **VRSTI KREDITA**
  - **INSTITUCIONALNE OSNOVE KREDITNOG SISTEMA**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **IZVORI KREDITNIH SREDSTAVA**
PREDSTAVLJAJU PRIVREMENO
NEANGAŽIRANA SREDSTVA SA KOJIMA
RASPOLAŽU PRIVREDNI I DRUGI
SUBJEKTI, ODNOSNO UČESNICI TOKOVA
REPRODUKCIJE

4.2.1. IZVORI KREDITA

- RIJEČ JE O RAZNOVRSNIM **SLOBODNIM NOVČANIM SREDSTVIMA** KOJA SE U OKVIRU KREDITNOG SISTEMA MOGU
  - **DEPONIRANJEM U BANKAMA KONCENTRIRATI, I**
  - **KREDITIRANJEM PREDUZEĆA I GRAĐANA OD STRANE BANAKA KORISTITI ZA RAZLIČITE NAMJENE**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **TEMELJEM EKONOMSKIH KRITERIJA VRŠE SE**
  - **KONCENTRACIJA SLOBODNIH NOVČANIH SREDSTAVA**
  - **I**
  - **KREDITIRANJE**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **TO ZNAČI DA CIJENU IMA**
  - **USTUPANJE DIJELA KUPOVNE SNAGE (DEPONIRANJE)**
  - **I**
  - **KORIŠTENJE TUĐE KUPOVNE SNAGE (KREDITIRANJE)**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **GLAVNI IZVORI IZ KOJIH SE OBEZBJEĐUJU KREDITNA SREDSTVA SU: ...**
- **PRVO ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **PRIVREMENO NEANGAŽIRANA SREDSTVA PREDUZEĆA KOJA POTIČU IZ TEKUĆIH PRILIVA PRIHODA, A KOJA SE KORISTE ZA SVAKODNEVNE ISPLATE PO OSNOVU ISPUNJAVANJA OBAVEZA ZA MATERIJALNE TROŠKOVE, POREZE I DRUGE IZDATKE ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **POŠTO OVA SREDSTVA NEMAJU RAVNOMJERNU DINAMIKU PRILIVA I ODLIVA, NITI SU DOBILA SVOJU DEFINITIVNU NAMJENU, TO SE ONA MOGU JAVITI KAO IZVOR KREDITA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **DRUGO**
- **SREDSTVA POSLOVNOG FONDA (AMORTIZACIJA I AKUMULACIJA), ČIJA JE NAMJENA ODRŽAVANJE ILI UVEĆAVANJE MATERIJALNE OSNOVE PRIVREĐIVANJA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **POŠTO SE IZDVAJANJE SREDSTAVA U FONDOVE AMORTIZACIJE I AKUMULACIJE VRŠI TOKOM DUŽEG RAZDOBLJA, A TROŠENJE TEK PO AKUMULIRANJU SREDSTAVA, TO SE ONA POJAVLJUJU KAO IZVOR KREDITA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **TREĆE**
- **NEANGAŽIRANA SREDSTVA BUDŽETA, FONDOVA I DRUGIH INSTRUMENTATA JAVNOG FINANCIRANJA, ZA KOJE JE KARAKTERISTIČNO DA SE DINAMIKA PRILIVA I ODLIVA ČESTO NE PODUDARA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **ČETVRTO**
- **SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA GRAĐANA KOJA POTIČU IZ RAZLIKE IZMEĐU MOGUĆE I REALNE KUPOVNE MOĆI, I OVA RAZLIKA SREDSTAVA SE DEPONIRA U BANKAMA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- ... ČIME SE POVEĆAVA KREDITNI POTENCIJAL, A ŠTEDNJOM GRAĐANI OSIGURAVAJU IZNOSE SREDSTAVA ZA NABAVKU VRIJEDNIJIH I TRAJNIJIH DOBARA ...

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **PETO**
- **SREDSTVA KOJA POTIČU OD INOZEMNIH ZAJMOVA, NEOVISNO OD TOGA DA LI SE KAO DUŽNIK (ZAJMOPRIMAC), POJAVLJUJU BANKE ILI PREDUZEĆA, JER U OBA SLUČAJA SE UVEĆAVA KREDITNI POTENCIJAL BANAKA ...**

4.2.1. IZVORI KREDITA

- **ŠESTO**
- **SREDSTVA BANAKA, JER BANKE OSTVARUJUĆI POSLOVANJEM DOBIT, MOGU JEDAN DIO OVE DOBITI USMJERITI ZA KREDITIRANJE**
- **IZVOR KREDITA JESTE I MULTIPLICIRANJE DEPOZITA I DRUGI VIDOVI KREIRANJA NOVCA OD STRANE BANAKA**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **U POGLEDU UOBIČAJENA KLASIFIKACIJA KRITERIJIMA:**
  - **VRSTE KREDITA,**
  - JE NJIHOVA**
  - PO SLJEDEĆIM**
- **PREMA NAMJENI**
- **PREMA TRAJANJU**
- **PREMA PORIJEKLU, I**
- **PREMA NAČINU OBEZBJEĐENJA**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **PREMA NAMJENI, KREDITI MOGU BITI**
  - **PRIVREDNI, BILO DA SE KORISTE ZA NABAVKU OSNOVNIH SREDSTAVA (INVESTICIONI KREDITI) BILO ZA OBRTNA SREDSTVA, I**
  - **POTROŠAČKI, KOJI SE ODOBRAVAJU GRAĐANIMA ZA NABAVKU TEKUĆIH ILI TRAJNIH POTROŠNIH DOBARA**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **PREMA TRAJANJU, KREDITI MOGU BITI**
  - **KRATKOROČNI (OBIČNO ZA OBRRTNA SREDSTVA I POTROŠAČKI), I**
  - **DUGOROČNI (U PRAVILU, INVESTICIONI KREDITI), S TIM DA OVA ROČNOST U OKVIRU JEDNE ILI DRUGE VRSTE MOŽE BITI DIFERENCIRANA**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **PREMA OBLIKU, KREDITI MOGU BITI**
  - **NOVČANI ILI BANKARSKI KREDITI**
  - **I**
  - **KOMERCIJALNI ILI ROBNI KREDITI**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **NOVČANI ILI BANKARSKI KREDITI SE ODOBRAVAJU I VRAĆAJU U NOVCU**
- **KOMERCIJALNI ILI ROBNI KREDITI SE ODOBRAVAJU U ROBAMA (TO RADE PRIVREDNA ILI TRGOVAČKA PREDUZEĆA), A VRAĆAJU U NOVCU**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **KREDITI SE MOGU PODIJELITI PREMA PORIJEKLU NA**
  - **DOMAĆE KREDITE (BANKA, ODNOSNO POVJERILAC I DUŽNIK SU DOMAĆA PRAVNE I FIZIČKE OSOBE), I**
  - **INOZEMNE KREDITE (GDJE SE KAO POVJERILAC POJAVLJUJE STRANA OSOBA)**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **PREMA NAČINU OBEZBJEĐENJA, KREDITI MOGU BITI:**
  - **OSOBNI (NEMA REALNOG OBEZBJEĐENJA KREDITA I BANKA ODOBRAVA KREDIT IMAJUĆI U VIDU SAMU OSOBU I OVAKVI SU KREDITI REZULTAT DUGOGODIŠNJE SARADNJE BANAKA I NJIHOVIH KOMITENATA)...**

4.2.2. VRSTE KREDITA

- **MJENIČNI** (OBEZBJEĐUJE SE MJENICOM, VRIJEDNOSNIM PAPIROM PROPISANOG OBLIKA I SREDSTAVA PLAĆANJA)
- **LOMBARDNI** (OBEZBJEĐENJE KREDITA SE VRŠI PO OSNOVU PREDAJE ZLATA, NAKITA I DRAGOCJENOSTI) ...

4.2.2. VRSTE KREDITA

- I
- **HIPOTEKARNI (OBEZBJEĐUJE UPISOM
HIPOTEKE NA NEPOKRETNOSTI
DUŽNIKA)**

4.3. BANKARSKI SISTEM

- **BANKARSKI SISTEM SAVREMENIH DRŽAVA** PRETPOSTAVLJA KAO OSNOVNE NOSITELJE MONETARNO - KREDITNOG SISTEMA I MONETARNO - KREDITNE POLITIKE
  - **CENTRALNU, ODNOSNO EMISIJSKU BANKU**
  - **I**
  - **POSLOVNE BANKE**

4.3. BANKARSKI SISTEM

- **ZA DANAŠNJE TOKOVE REPRODUKCIJE KARAKTERISTIČNA JE VRLO ŠIROKA INSTITUCIONALNA OSNOVA BANKARSTVA KOJA PODRAZUMIJEVA**
  - **SPECIJALIZIRANE BANKE**
  - **ŠTEDIONICE**
  - **DEPOZITNE I DRUGE FINANCIJSKE ORGANIZACIJE**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **CENTRALNA (EMISIJSKA) BANKA**
PREDSTAVLJA NAJZNAČAJNIJU
FINANCIJSKU INSTITUCIJU U
MONETARNOM SISTEMU SVAKE ZEMLJE
- **CENTRALNA (EMISIJSKA) BANKA**
TEMELJNI JE NOSILAC MONETARNO -
KREDITNE POLITIKE

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **CENTRALNA BANKA SE JAVLJA U**
  - **REGULATIVI, ODNOSNO ONA PRAKTIČNO KREIRA MONETARNO - KREDITNI SISTEM (PREDLAŽE IZAKONE I DRUGE PROPISE PARLAMENTU, ILI DONOSI PROPISE U OKVIRU SVOJIH OVLASTI) ...**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- I
- **OPERATIVI**, PODUZIMA MJERE KOJIMA SE UTJEČE NA MONETARNE AGREGATE I OMOGUĆAVA ODVIJANJE NOVČANIH TOKOVA

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- U POGLEDU **DJELOKRUGA CENTRALNIH BANAKA** GOVORI SE O TRI GLAVNA SEKTORA POSLOVA:
  - **REGULIRANJE NOVČANE MASE**
  - **ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI I KREDITNA KONTROLA**
  - **OSTALI (OPERATIVNI) POSLOVI**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **GLAVNU FUNKCIJU CENTRALNE BANKE PREDSTAVLJA**
  - **REGULIRANJE KOLIČINE NOVCA U OPTJECAJU**
  - **I**
  - **ODRŽAVANJE PARITETA NOVČANE JEDINICE**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **U PRVOM SEKTORU – REGULIRANJE NOVČANE MASE CENTRALNA BANKA RASPOLAŽE BROJNIM INSTRUMENTIMA KOJIMA UVEĆAVA ILI SMANJUJE (STVARA ILI PONIŠTAVA) NOVČANU MASU**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **TO SU**

- **STOPA OBAVEZNIH REZERVI BANAKA**
- **ESKONTNA STOPA I KUPOVINE I
PRODAJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA**
- **KRATKOROČNO KREDITIRANJE
POSLOVNIH BANAKA**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **U OVOM SEKTORU POSLOVA JE**
  - **EMISIJA GOTOVOG NOVCA (PAPIRNI NOVAC I KOVANICE)**
  - **ILI**
  - **TEZAURACIJA GOTOVOG NOVCA S NEPOSREDNIM UČINCIMA PO OBIM NOVCA U OPTJECAJU**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **KAKO NA DRUGOJ STRANI OD OBIMA NOVČANE MASE OVISI I URAVNOTEŽENOST PONUDE I POTRAŽNJE NOVCA, NA OVAJ NAČIN **CENTRALNA BANKA** NEPOSREDNO ODRŽAVA**
  - **PARITET, I**
  - **INTERVALUTARNI TEČAJ DOMAĆE NOVČANE JEDINICE**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **DRUGI SEKTOR POSLOVA ODNOSI SE NA ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI BANAKA I DRUGIH FINANCIJSKIH ORGANIZACIJA I NA KREDITNU KONTROLU BANAKA U POGLEDU ...**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **PROPISIVANJA UVJETA ODRŽAVANJA MINIMALNE LIKVIDNOSTI I NAČINA KORIŠTENJA OBAVEZNE REZERVE**
- **|**
- **KONTROLE KREDITNE AKTIVNOSTI I KREDITIRANJA BANAKA RADI LIKVIDNOSTI**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **U OVOM DOMENU POSEBNI POSLOVI SU VEZANI ZA ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI PREMA INOZEMSTVU PO OSNOVU**
  - **REGULIRANJA PLAĆANJA S INOZEMSTVOM**
  - **KUPOVINE I PRODAJE DEVIZA, I**
  - **UPRAVLJANJA DEVIZNIM REZERVAMA**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **U TREĆI SEKTOR POSLOVA SPADAJU OSTALE AKTIVNOSTI, PRI ČEMU SU OD POSEBNOG ZNAČAJA UČEŠĆE NA**
  - **TRŽIŠTU NOVCA I KAPITALA (SA EFEKTIMA PO OBIM NOVČANE MASE I VISINU KAMATE, ODNOSNO NA FORMIRANJE PONUDE I POTRAŽNJE VRIJEDNOSNIH PAPIRA I PORTOFILIO SELEKCIJU) ...**

4.3.1. CENTRALNA BANKA

- **POSLOVI PLATNOG PROMETA ZA DRŽAVU**
- **I**
- **KREDITIRANJE DRŽAVE (LETEĆI IDUGOVI)**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- U ODNOSU NA NAZNAČENI UOBIČAJENI
DJELOKRUG CENTRALNIH BANAKA U
SVIJETU, ZA PRVO RAZDOBLJE
CENTRALNA BANKA BOSNE I
HERCEGOVINE IMA OSJETNO
REDUCIRANE OVLAŠTI

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **OSNOVNI ZADACI CENTRALNE BANKE BIH SU:**
  - **ODRŽAVANJE STABILNOSTI DOMAĆE VALUTE (KM)**
  - **DEFINIRANJE I KONTROLA MONETARNE POLITIKE BIH, PO OSNOVU IZDAVANJA DOMAĆE VALUTE I UPRAVLJANJA SLUŽBENIM DEVIZNIM REZERVAMA ...**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **DEPONIRANJE SREDSTAVA BIH I
KOMERCIJALNIH BANAKA RADI
ISPUNJENJA ZAHTJEVA ZA
OBAVEZNIM REZERVAMA**
- **EMISIJA I TEZAUACIJA DOMAĆE
VALUTE ...**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **KOORDINIRANJE DJELATNOSTI
AGENCIJA ZA BANKARSTVO**
- **I**
- **OSTVARIVANJE MEĐUNARODNE
SARADNJE**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **DJELOKRUG RADA CENTRALNE BANKE BIH OBUHVATA I NEKE OPERATIVNE POSLOVE**
  - **DEVIZNA KONTROLA ...**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **FINANCIJSKE TRANSAKCIJE
REZERVNOM DEVIZNOM AKTIVOM NA
SIGURAN I PROFITABILAN NAČIN**
- **I**
- **CENTRALNA BANKA JE BANKAR I
FISKALNI AGENT BOSNE I
HERCEGOVINE I JAVNIH AGENCIJA**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **U POGLEDU KREIRANJA MONETARNE POLITIKE CENTRALNA BANKA BIH, OSIM IZDAVANJA NOVCA (PO ARANŽMANU CURRENCY BOARD) I STOPA OBAVEZNIH REZERVI, KAO I NEKIH ELEMENATA TRŽIŠTA NOVCA I KAPITALA, NEMA DRUGIH INSTRUMENATA U PUNOM SMISLU RIJEČI**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **CENTRALNA BANKA BIH NE RASPOLAŽE S DRUGIM INSTRUMENTIMA STVARANJA ILI PONIŠTAVANJA NOVČANE MASE, KAO ŠTO SU:**
  - **KREDITNA AKTIVNOST**
  - **ESKONTNA POLITIKA**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **KREDITNA POLITIKA**
- **POLITIKA OTVORENOG TRŽIŠTA
ODNOSNO PRODAJA I KUPOVINA
VRIJEDNOSNIH PAPIRA**
- **PRODAJA I KUPOVINA ZLATA**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- U POGLEDU DRUGOG SEKTORA UOBIČAJENIH FUNKCIJA CENTRALNIH BANAKA ŠTO SE ODNOSI NA ODRŽAVANJE LIKVIDNOSTI I KREDITNU KONTROLU POSLOVNIH BANAKA, BITNO SU **UMANJENE OVLAŠTI CENTRALNE BANKE BIH**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- IZDAVANJE LICENCI I SUPERVIZIJA
BANAKA JE U NADLEŽNOSTI
ENTITETSKIH AGENCIJA ZA
BANKARSTVO
- **DOMETI CENTRALNE BANKE BIH**
ODNOSE SE NA ...

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- **KOORDINIRANJE DJELATNOSTI
AGENCIJA UKLJUČUJUĆI I MJESEČNE
SASTANKE RUKOVODILACA TIH
AGENCIJA SA PREDSTAVNICIMA
CENTRALNE BANKE**
- **PODNOŠENJE MJESEČNIH
IZVJEŠTAJA O DJELATNOSTIMA I O
KRETANJIMA U FINANCIJSKIM
INSTITUCIJAMA U NADLEŽNOSTI
AGENCIJA**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- I PORED USTAVNIH OGRANIČENJA U POGLEDU DJELOKRUGA RADA **CENTRALNE BANKE BIH**, ČINI SE DA JE ZAKON IMAO SUVIŠE **RESTRIKTIVAN PRISTUP**

4.3.2. CENTRALNA BANKA BIH

- UPITNO JE DA LI ĆE U POSTOJEĆIM OKVIRIMA **CENTRALNA BANKA BIH** USPJETI, I NAROČITO UZ KOJU „DRUŠTVENU CIJENU” ODGOVORITI UOBIČAJENOJ ULOZI KOJU TREBA IMATI KAO **CENTRALNA (TEMELJNA) MONETARNA I FINANCIJSKA INSTITUCIJA U ZEMLJI**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **PORED CENTRALNE BANKE, OKOSNICU
MONETARNO - KREDITNOG SISTEMA I
BANKARSTVA ČINE POSLOVNE
(KOMERCIJALNE) BANKE**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **POSLOVNE BANKE SU MONETARNE INSTITUCIJE KOJE OBAVLJAJU RAZNOVRSNE FINANCIJSKE TRANSAKCIJE I ČIJI JE OSNOVNI MOTIV POSLOVANJA (KAO I PREDUZEĆA I DRUGIH PRIVREDNIH SUBJEKATA) OSTVARIVANJE DOBITI**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **DJELATNOST POSLOVNIH BANAKA**
PODRAZUMIJEVA RAZNOVRSNE
POSLOVE ŠTO SE NAJČEŠĆE
DIFERENCIRAJU OVISNO OD NJIHOVOG
UTJECAJA NA AKTIVU ILI PASIVU
BILANCE BANAKA

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **TO SU**

- **PASIVNI POSLOVI**
- **AKTIVNI POSLOVI**
- **NEUTRALNI POSLOVI**
- **I**
- **VLASTITI POSLOVI**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **U PASIVNE POSLOVE** UBRAJAJU SE ONE **AKTIVNOSTI KOJIMA BANKA PRIKUPLJA NOVČANA SREDSTVA I ISTOVREMENO STVARA OBAVEZE PREMA KOMITENTIMA, KAO ŠTO SU:**
  - **DEPOZITNI POSLOVI**
  - **EMISIJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA, I**
  - **ZADUŽIVANJE**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **AKTIVNI POSLOVI** PODRAZUMIJEVAJU STVARANJE POTRAŽIVANJA PREMA KOMITENTIMA, PO OSNOVU
  - **KREDITA, I**
  - **DRUGIH OBLIKA PLASIRANJA RASPOLOŽIVOG KAPITALA OD STRANE BANAKA**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **NEUTRALNI POSLOVI** **OBUHVATAJU**
RAZLIČITE POSREDNIČKE (KOMISIONE)
POSLOVE ZA RAČUN KOMITENATA
(NAJČEŠĆE POSLOVI PLATNOG
PROMETA)

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **VLASTITI POSLOVI SE ODMOŠE NA AKTIVNOST BANAKA NA TRŽIŠTU NOVCA I TRŽIŠTU KAPITALA KOJIMA ZA VLASTITI RAČUN BANKA**
- **STUPA U ODREĐENE FINANCIJSKE TRANSAKCIJE ...**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

...

- MOBILIZIRA VLASTITA I TUĐA SREDSTVA
- I
- OSTVARUJE ODGOVARAJUĆU DOBIT

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **KOD DEPOZITA I DRUGIH PASIVNIH POSLOVA BANKA SE OBAVEZUJE NA NAKNADU DEPOZITARIMA U VIDU PASIVNIH KAMATA**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **AKTIVNI POSLOVI, ODNOSNO KREDITIRANJE PODRAZUMIJEVA NAKNADU U KORIST BANKE PO OSNOVU AKTIVNIH KAMATA**
- **POSREDNIČKI, ODNOSNO NEUTRALNI POSLOVI POVLAČE ODGOVARAJUĆU PROVIZIJU U KORIST BANKE**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **OSNOVNI PRINCIPI POSLOVANJA BANAKA SU:**
  - **LIKVIDNOST**
  - **SIGURNOST**
  - **I**
  - **RENTABILNOST**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **NAČELO LIKVIDNOSTI** ZNAČI DA BANKA TREBA U SVAKOM MOMENTU BITI U STANJU ISPUNITI SVOJE OBAVEZE PREMA KOMITENTIMA
- TO SE ODNOSI NA OBAVEZE PO OSNOVU
  - **DEPOZITA, I**
  - **ODOBRENIH KREDITA**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **NAČELO SIGURNOSTI** ODNOSI SE, NA PLASMANE KREDITA
- TO ZNAČI DA **BANKE** TREBAJU
  - **VODITI RAČUNA O EKONOMSKOJ SNAZI KOMITENTA, I**
  - **KREDITE OBEZBIJEDITI JEMSTVOM ILI DRUGIM REALNIM OSIGURANJEM**

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **NAČELO RENTABILNOSTI** POSLOVANJA
BANAKA ZNAČI NJHOVO
POTVRĐIVANJE KAO USPJEŠNIH
SUBJEKATA PRIVREĐIVANJA, U SMISLU
OPLODNJE KAPITALA

4.3.3. POSLOVNE BANKE

- **OSTVARENI PRIHODI TREBAJU BITI ŠTO VEĆI U ODNOSU NA ANGAŽIRANA SREDSTVA – KAPITAL (STANJE AKTIVE I PASIVE), ČIJI VRIJEDNOSNI IZRAZ PREDSTAVLJA VEĆA ILI MANJA DOBIT**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **NA TRAGU IZNESENIH OPĆIH ODREDNICA BANKA JE I STATUS BANAKA U BIH, U SMISLU OSNOVNIH NOSILACA BANKARSKOG POSLOVANJA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **KAO FINANCIJSKE ORGANIZACIJE ŠTO SE BAVE DEPOZITNIM, KREDITNIM I DRUGIM POSLOVIMA PREMA ZAKONU O BANKAMA, **BANKE SE OSNIVAJU I POSLUJU KAO DIONIČARSKO DRUŠTVO****

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **ZAKONOM SE UTVRĐUJE NIZ PITANJA OD NEPOSREDNOG ZNAČAJA ZA STATUS BANAKA**
  - **OSNIVANJE (UZ OBAVEZNU BANKARSKU DOZVOLU AGENCIJE ZA BANKARSTVO)**
  - **MINIMALNI IZNOS OSNIVAČKOG KAPITALA ...**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **ORGANIZACIJA (STATUTOM BANKE, SE UTVRĐUJE NAČIN RADA ORGANA BANKE, IZNOS DIONIČARSKOG I DRUGIH OBLIKA KAPITALA, VRSTE, BROJ I NOMINALNA VRIJEDNOST DIONICA, NAČIN DONOŠENJA OPĆIH AKATA I DRUGA PITANJA)...**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **UVJETI ZA FUNKCIONIRANJE BANKE (SA ODREĐENIM DJELATNOSTIMA KOJE BANKA MOŽE OBAVLJATI, I UZ OBAVEZU NEPREKIDNOG ODRŽAVANJA SOLVENTNOSTI, POTREBNOG OBIMA LIKVIDNOSTI SREDSTAVA I DIVERZIFIKACIJU SVOJE AKTIVE)...**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **KNJIGOVODSTVO, REVIZIJA I KONTROLA (UREDNO I AŽURNO VOĐENJE KNJIGOVODSTVA, UZ IMENOVANJE NEOVISNOG VANJSKOG REVIZORA I REDOVNO DOSTAVLJANJE IZVJEŠTAJA AGENCIJI ZA BANKARSTVO), I**
- **POSTUPAK STEČAJA I LIKVIDACIJE BANAKA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **OD POSEBNOG ZNAČAJA SU ODREDBE ZAKONA ŠTO SE ODOSE NA OBIM I STRUKTURU PLASMANA SREDSTAVA ODNOSNO IZLAGANJA BANKE KREDITNOM RIZIKU**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **BANKA POSLUJE**

- **SREDSTVIMA ULOŽENIM KAO VLASTITI KAPITAL BANKE**
- **SREDSTVIMA DEPOZITA ...**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **SREDSTVIMA PO OSNOVU UZETIH KREDITA**
- **I**
- **DRUGIM SREDSTVIMA PRIBAVLJENIM NA TRŽIŠTU NOVCA I KAPITALA U ZEMLJI I U INOZEMSTVU**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **BANKA NEPREKIDNO TREBA**

- **ODRŽAVATI KAPITAL (SOLVENTNOST)**
- **PRIDRŽAVATI SE STOPA OGRANIČENJA I RIZIKA VEZANIH ZA BILANCU I VANBILANCNE STAVKE, UKLJUČUJUĆI ODRŽAVANJE DIONIČKOG I NETO KAPITALA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **OBAVEZE JE BANKE DIVERZIFIKACIJE
AKTIVE U SMISLU PLASIRANJA
SREDSTAVA U VIŠE RAZLIČITIH
PRIVREDNIH SUBJEKATA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **IZLAGANJE BANKE KREDITNOM RIZIKU PREMA POJEDINAČNOM KORISNIKU ILI SKUPINI POVEZANIH KORISNIKA**
  - **NE SMIJE PREĆI IZNOS OD 40 % TEMELJNOG KAPITALA, PRI ČEMU IZNOS NEOBEZBIJEĐENOG KREDITA POJEDINAČNOM KORISNIKU NE SMIJE BITI VEĆI OD 5 % TEMELJNOG KAPITALA ...**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **A AKO SE**
- **RADI O IZNOSU VEĆEM OD 25 %
TEMELJNOG KAPITALA BANKE,
PLASMAN MORA BITI POTPUNO
OBEZBIJEĐEN UTRŽIVIM ZALOGOM
ČIJA VRIJEDNOST PRELAZI IZNOS
KREDITA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **BANKA JE DUŽNA DOSTAVLJATI AGENCIJI ZA BANKARSTVO**
  - **IZVJEŠTAJE O POSLOVANJU, LIKVIDNOSTI, SOLVENTNOSTI I RENTABILNOSTI**
  - **UKLJUČUJUĆI NA ZAHTJEV AGENCIJE**
  - **DODATNE PODATKE I MIŠLJENJA**

4.3.4. POSLOVNE BANKE U BIH

- **OVI IZVJEŠTAJI, A POSEBNO IZVJEŠTAJ VANJSKOG REVIZORA I GODIŠNJI IZVJEŠTAJ, PREDSTAVLJAJU OSNOVU NA KOJOJ **AGENCIJA****
  - **NADZIRE POSLOVANJE BANAKA, I**
  - **PODUZIMA ODGOVARAJUĆE MJERE UKLJUČUJUĆI I UKIDANJE BANKARSKE DOZVOLE, ODNOSNO PRIVREMENU UPRAVU I LIKVIDACIJU**

5. MONETARNO – KREDITNA POLITIKA

- **MONETARNO – KREDITNA POLITIKA**
PODRAZUMIJEVA RAZNOVRSNE
ODLUKE, MJERE I AKTIVNOSTI KOJE
PODUZIMAJU **DRŽAVA**, PRIJE SVEGA
CENTRALNA BANKA, I DRUGI NOSIOCI
EKONOMSKO-POLITIČKIH OVLASTI, **U**
DOMENU NOVCA I KREDITA

5. MONETARNO – KREDITNA POLITIKA

- TO JE **SKUP MJERA** KOJE NA TOKOVE PRIVREĐIVANJA UTJEČU
  - **STVARANJEM**
  - **PONIŠTAVANJEM**
  - **RASPODJELOM, I**
  - **PRERASPODJELOM NOVČANE MASE, ODNOSNO POSREDSTVOM USMJERAVANJA NOVČANIH TOKOVA**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE SU BROJNI I RAZNOVRJNI**
  - **OPĆI CILJ SE ODNOSI NA STABILNI PRIVREDNI RAZVOJ**
  - **POJEDINAČNI UČINCI SE ODNOSI NA NEKE OD SEGMENTA I TOKOVA DRUŠTVENE REPRODUKCIJE**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE DIFERENCIRAJU SE U DVIJE SKUPINE:**
  - **KVANTITATIVNI CILJEVI**
  - **I**
  - **KVALITATIVNI CILJEVI**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **KVANTITATIVNI CILJEVI SU UPRAVLJENI
NA REGULIRANJE KOLIČINE NOVCA U
OPTJECAJU**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **PRI TOME UVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANE MASE IMA**
  - **OPĆE EFEKTE PO UKUPNE TOKOVE PRIVREĐIVANJA, I**
  - **LINEARNE UČINKE NA POJEDINE UČESNIKE REPRODUKCIJE**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **KVALITATIVNI CILJEVI SU UPRAVLJENI NA RASPODJELU I PRERASPODJELU NOVČANE MASE SA SELEKTIVNIM UČINCIMA PO TOKOVE I UČESNIKE REPRODUKCIJE**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **TO SE DOGAĐA RADI PREFERIRANJA POJEDINIH SEGMENTA EKONOMSKOG RAZVOJA (PODSTICANJE ODREĐENIH INVESTICIONIH PROJEKATA, UTJECAJ NA STRUKTURU POTROŠNJE, STIMULIRANJE IZVOZA, UVEĆANJE ZAPOSLENOSTI...)**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **CILJEVI SE MOGU KLASIFICIRATI OVISNO OD TOGA DA LI SE MOGU REALIZIRATI**
  - **AKTIVNOŠĆU SAME CENTRALNE BANKE (KOLIČINA GOTOVOG NOVCA U OPTJECAJU, ESKONTNA I MEĐUBANKARSKA KAMATNA STOPA)**
  - **ILI ...**

5.1. CILJEVI MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **AKTIVNOŠĆU CENTRALNE BANKE I DRUGIH MONETARNIH INSTITUCIJA (MONETARNA RAVNOTEŽA, STABILNOST CIJENA, KAMATNA STOPA, PLATNA BILANCA), ILI**
- **AKTIVNOŠĆU POSLOVNIH BANAKA (KREDITIRANJE PREDUZEĆA SA SELEKTIVNIM UČINCIMA, STRUKTURA POTROŠNJE PO OSNOVU POTROŠAČKIH KREDITA...)**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **AKO SE IMAJU U VIDU SAMO Kvantitativni ciljevi monetarno – kreditne politike, može se govoriti o**
  - **Ekspanzivnoj monetarno – kreditnoj politici, ili**
  - **Restriktivnoj monetarno – kreditnoj politici**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **PRI TOME SE IMA U VIDU KREIRANJE ODGOVARAJUĆE MONETARNE POLITIKE U PROCESNOM ASPEKTU**
- **UPRAVLJANJE MONETARNOM POLITIKOM (UVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANE MASE) MORA BITI NASPRAM VEĆEG ILI MANJEG Odstupanja od MONETARNE RAVNOTEŽE**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **EKSPANZIVNA MONETARNO – KREDITNA POLITIKA** PODRAZUMIJEVA OSJETNO UVEĆANJE NOVČANE MASE U ODNOSU NA NJEN OPTIMALNI NIVO

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- TO ZNAČI DA JE VEĆI PORAST KOLIČINE NOVCA U OPTJECAJU, ODNOSNO **AGREGATA POTRAŽNJE** U ODNOSU NA AGREGAT PONUDE ROBA I USLUGA
- UŽE MONETARNO ODREĐENJE OVE POLITIKE ZNAČI **UVEĆANJE PONUDE NOVCA** U ODNOSU NA **POTRAŽNJU NOVCA**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **OSNOVNI MOTIV EKSPANZIVNE
MONETARNO – KREDITNA POLITIKE
JESTE STALNIM UNOŠENJEM „SVJEŽEG
NOVCA” U TOKOVE REPRODUKCIJE
OMOGUĆITI ...**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **VEĆI RAST INVESTICIONE I OSTALIH
VIDOVA POTROŠNJE**
- **PORAST ZAPOSLENOSTI**
- **I**
- **ŠIRU I INTENZIVNIJU SOCIJALNU
POLITIKU**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **PRETJERANA EMISIJA NOVCA I EKSPANZIJA KREDITA, KOJE INAČE U OGRANIČENOM RAZDOBLJU MOGU DOVESTI DO UBRZANOG PRIVREDNOG I EKONOMSKOG RAZVOJA, NEMINOVNO IZAZIVAJU ...**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **VEĆE POREMEĆAJE IZMEĐU
AGREGATA POTRAŽNJE I AGREGATA
PONUDE (NEURAVNOTEŽENOST
PRIVREDE), TJ.**
- **INFLACIJU SA SVIM SPOMENUTIM
NEGATIVNIM IMPLIKACIJAMA KOJE
ONA IZAZIVA**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **RESTRIKTIVNA MONETARNO –
KREDITNA POLITIKA ZNAČI MANJI RAST
NOVČANE MASE U ODNOSU NA PORAST
PONUDE ROBA I USLUGA, ODNOSNO
SMANJENJE PONUDE U ODNOSU NA
POTRAŽNJU NOVCA**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **OVAKVOM POLITIKOM NASTOJI SE URAVNOTEŽITI AGREGAT POTRAŽNJE (KOJI JE U PRETHODNOM RAZDOBLJU BIO OSJETNO VEĆI) I AGREGAT PONUDE, I TIME STABILIZIRATI NOVČANA JEDINICA**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- U TOKOVIMA REPRODUKCIJE SE NA BAZI APRESIJACIJE NOVCA UVODE **STROŽIJI UVJETI PRIVREĐIVANJA**
- TIME SE STVARAJU **PRETPOSTAVKE ZA EFIKASNije PRIVREĐIVANJE I PO CIJENU SMANJIVANJA ZA ODREĐENO RAZDOBLJE INVESTICIONE I DRUGIH VIDOVA POTROŠNJE**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **EKSPANZIVNA I RESTRIKTIVNA
MONETARNO – KREDITNA POLITIKA U
OSNOVI SE VODE ISTIM
INSTRUMENTIMA, SAMO ŠTO SE ONI
KORISTE SA RAZLIČITIM PREDZNACIMA:**
  - **ESKONTNA STOPA (MANJA STOPA
IZAZIVA EKSPANZIJU A VEĆA
KONTRAKCIJU KREDITA) ...**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **POLITIKA OTVORENOG TRŽIŠTA** (PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA DOVODI DO SMANJENJA A KUPOVINA DO UVEĆANJA NOVČANE MASE)
- **STOPA OBAVEZNIH REZERVI** (MANJA STOPA OBAVEZNIH REZERVI BANAKA ZNAČI UVEĆANJE NJIHOVOG, KREDITNOG POTENCIJALA A TIME I NOVČANE MASE, A VEĆA STOPA IMA SUPROTNE EFEKTE) ...

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **POVLAČENJE ILI IZDAVANJE
BLAGAJNIČKIH ZAPISA (U PRVOM
SLUČAJU SE UVEĆAVA A U DRUGOM
SE SMANJUJE NOVČANA MASA),**
- **KUPOVINA ILI PRODAJA DEVIZA, I**
- **EMISIJA ILI TEZAUracija NOVCA**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **OVE MJERE MOGU IZAZVATI SUPROTNE EFEKTE PO KVALITATIVNE CILJEVE MONETARNO - KREDITNE POLITIKE, NA**
  - **KRETANJE PONUDE I POTRAŽNJE NA TRŽIŠTU NOVCA I TRŽIŠTU KAPITALA**
  - **PORTOFILIO SELEKCIJU**
  - **TZV. REINVESTIRANJE DIVIDENDE**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **U KREIRANJU KONKRETNE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE OD ZNAČAJA JE**
  - **SISTEMATIZACIJA KVANTITATIVNIH I KVALITATIVNIH CILJEVA, UKLJUČUJUĆI I NJIHOVO RANGIRANJE**
  - **I ...**

5.2. MJERE MONETARNO – KREDITNE POLITIKE

- **ODABIR MONETARNIH INSTRUMENTATA KOJIMA SE ONI REALIZIRAJU, IMAJUĆI U VIDU MOGUĆE IMPLIKACIJE NA KRAĆI ILI DUŽI ROK PO TOKOVE PRIVREĐIVANJA POJEDINIH MJERA MONETARNO - KREDITNE POLITIKE**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- DRŽAVE ČLANICE EUROZONE OSTVARILE SU ODREĐENE POGODNOSTI **UVOĐENJEM EURA** KAO ZAKONSKE VALUTE PLAĆANJA
- JEDNA OD ZNAČAJNIH POGODNOSTI JE **TEŽE OSTVARIVANJE BRZE ZARADE ŠPEKULANATA ZAMJENOM VALUTA** ČIME JE SMANJEN PRITISAK KOJI UTJEČE NA VRIJEDNOST EURA

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **UTJECAJ EURA** VIDLJIV JE I U TRGOVINI IZVAN EUROZONE
- VELIKA VRIJEDNOST TEČAJA EURA **ŠTETI IZVOZNICIMA** I ODBIJA STRANE INVESTITORE U EUROZONI, ALI S DRUGE STRANE **POMAŽE UVOZNICIMA** I INVESTITORIMA EUROZONE U SVIJETU

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **EURO** IMA ZNAČAJ I ZA GRAĐANE JER OLAKŠAVA PLAĆANJA NA PUTOVANJIMA UNUTAR EUROZONE
- POJEDNOSTAVLJENA JE **USPOREDBA CIJENA DOBARA I USLUGA**, ŠTO DOVODI DO BOLJEG FUNKCIONIRANJA UNUTARNJEG TRŽIŠTA I POTIČE POZITIVNU KONKURENCIJU, OD ČEGA KORISTI IMAJU SAMI KUPCI

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **UPOTREBA ZAJEDNIČKE VALUTE**
  - **POVEĆAVA TRANSPARENTNOST
CIJENA**
  - **ELIMINIRA TROŠKOVE MIJENJANJA
VALUTA**
  - **OLAKŠAVA MEĐUNARODNU
TRGOVINU**
  - **OMOGUĆUJE EU VEĆI UTJECAJ U
SVIJETU**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **OSNOVNI CILJ EUROSUSTAVA JE OSIGURAVANJE STABILNOSTI CIJENA**
- **STABILNOST CIJENA POSTIŽE SE UKOLIKO HICP (HARMONIZIRANI INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA) NE PRELAZI 2% NA GODIŠNJOJ RAZINI**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **VIJEĆE EUROPSKE CENTRALNE BANKE (ECB) JE OBZNANILO KAKO ĆE NASTOJATI STOPU INFLACIJE DRŽATI NA 2% U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU KAKO BI POSTIGLA STABILNOST CIJENA**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **STABILNOST CIJENA** ODNOSI SE NA OPĆU RAZINU CIJENA U PRIVREDI, ŠTO PODRAZUMIJEVA IZBJEGAVANJE DUŽEG TRAJANJA RAZDOBLJA INFLACIJE I DEFLACIJE
- POSTOJI MNOŠTVO ARGUMENATA KOJI POTVRĐUJU KORISTI POSTIZANJA I ODRŽAVANJA **STABILNOSTI CIJENA**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **ONA NA MNOGO NAČINA DOPRINOSI DOSTIZANJU VISOKOG STUPNJA EKONOMSKOG RASTA I ZAPOSLENOSTI:**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **(1) OSIGURAVA TRANSPARENTNOST REALNIH CIJENA ZBOG ČEGA JE LAKŠE DONIJETI UČINKOVITE ODLUKE GLEDE POTROŠNJE I INVESTICIJA, ČIME SE DOSTIŽE I UČINKOVITA ALOKACIJA RESURSA ŠTO U KONAČNICI DOVODI DO POVEĆANOG RASTA EKONOMIJE**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- (2) UKOLIKO SE OČEKUJE RAZDOBLJE STABILNOSTI CIJENA INVESTITORI ZAHTIJEVAJU MANJU PREMIJU NA RIZIKE ČIME SE SMANJUJU REALNE KAMATNE STOPE, A KAO REZULTAT DOLAZI POVEĆANJE INVESTICIJA I EKONOMSKI RAST

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **(3) STABILNOST CIJENA OMOGUĆAVA NISKU STOPU INFLACIJE ZBOG ČEGA SE PRIVREDNI SUBJEKTI ODLUČUJU NA INVESTICIJE UMJESTO DRŽANJA SREDSTAVA U MIROVANJU**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- (4) **SPRJEČAVA REDISTRIBUCIJU BOGATSTVA I DOHODAKA KOJA SE DOGAĐA U INFLACIJSKIM I DEFLACIJSKIM RAZDOBLJIMA ČIME SE ODRŽAVA SOCIJALNA STABILNOST**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- NAVEDENI ARGUMENTI UPUĆUJU NA TO DA **SREDIŠNJA BANKA** KOJA ODRŽAVA CJENOVNU STABILNOST DOSTIŽE ŠIRE EKONOMSKE CILJEVE KAO ŠTO SU POVEĆANJE ŽIVOTNOG STANDARDA, VISOKA EKONOMSKA AKTIVNOST TE BOLJE MOGUĆNOSTI ZAPOŠLJAVANJA

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **KLJUČNI ELEMENT MONETARNE POLITIKE JE ODLUKA DA SE STABILNOST CIJENA ODRŽI U SREDNJEM ROKU IAKO JE NEJASNO KOJI VREMENSKI OKVIR OBUHVAĆA TAJ POJAM**

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **VREMENSKO RAZDOBLJE** U KOJEM SE PROVODI MONETARNA POLITIKA NIJE PREPORUČLJIVO UNAPRIJED DETALJNO ODREDITI, ZATO ŠTO SE TRANSMISIJSKI MEHANIZAM PROVLAČI PREKO RAZDOBLJA KOJA NISU DETALJNO ODREĐENA I KOJA SE MIJENJAJU

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **PRETJERANO AGRESIVNO DJELOVANJE MONETARNE POLITIKE**, KOJOM BI SE STABILNOST CIJENA POKUŠALA USPOSTAVITI U KRATKOM ROKU, ZA POSLJEDICU BI MOGLO IMATI **VELIKE TROŠKOVE** U OBLIKU NESTABILNOSTI PROIZVODNJE I ZAPOSLENOSTI, ŠTO KASNIJE MOŽE UTJECATI I NA PROMJENU CIJENA

6. MEĐUNARODNI ZNAČAJ EURA

- **ZBOG TOGA JE POSTEPENO PROVOĐENJE MONETARNE POLITIKE NAJPRIMJERENIJE JER NA TAJ NAČIN ECB DAJE MOGUĆNOST PRIVREDI DA SE PRILAGODI I REAGIRA NA MOGUĆE EKONOMSKE ŠOKOVE KOJI SE MOGU POJAVITI**